

Afdeling Oost

PROGRAMMA 2019

Door onvoorziene omstandigheden kunnen in het programma afwijkingen voorkomen. Kijk daarom kort voor het moment van een afdelingsavond altijd ook in "Op de Rails en/of op de website van de NVBS.

Wilt u negen maal per jaar onze programma-aankondiging ontvangen? Stuur dan even een mailtje naar secr.nvbs.oost@gmail.com

9 januari Kees Sinke Iran licht de Sluier op

Aan de hand van twee georganiseerde rondreizen door Iran in 2016 en 2017 wordt er een beeld gegeven van het huidige treinverkeer, het landschap en de cultuur. We bezoeken de provincie West - Azerbeidjan met de elektrische hoofdlijn, de Transiraanse spoorlijn van de Kaspische zee via Teheran naar de Perzische Golf en in de woestijn de spoorlijn tussen Yazd en Bafq.

6 februari Wim Wegman Sporen van de Haarlemmermeerlijnen

Een met bloemen en spandoek versierde diesellocomootreed op 30 mei 1986 van Uithoorn naar Nieuwersluis. Het was de allerlaatste officiële treinrit op de Haarlemmermeerlijnen. Van het ooit zo roemruchte net was nog maar een klein goederenlijntje over. De andere delen waren sinds de jaren 30 stukje bij beetje opgeheven en ontmanteld. Ook de rails tussen Uithoorn en Nieuwersluis werden na die laatste rit snel verwijderd.

Einde verhaal? Integendeel. Hoewel sommige lijnen al ruim 80 jaar geleden zijn verdwenen, zijn de sporen van de Haarlemmermeerlijnen overal in het landschap terug te vinden. Journalist en schrijver Wim Wegman hield een zoektocht langs de lijnen en deed vele, vaak verrassende ontdekkingen. Bovendien sprak hij met alle bewoners van de overgebleven spoorwoningen en stations over de passie voor hun huis. Wegman bundelde die verhalen in twee boeken 'Sporen'. Hij komt vertellen over de boeiende geschiedenis van deze spoorlijn en neemt hij zijn toehoorders aan de hand van vele foto's mee op zijn zoektochten langs dit spoor.

6 maart Georg Groenveld Het Haagse trambedrijf in de jaren zestig en zeventig

In deze periode werd het straatbeeld in Den Haag en omgeving voornamelijk bepaald door PCC-trams. Er werd toen heel wat oud materieel afgevoerd naar het remiseterrein 's-Gravenmade aan de Delftweg. Meestal in gezelschap van filmer Aad de Wolf werden deze slooptransporten door de presentator van vanavond vastgelegd. HTM-er en tramliefhebber Piet van Kranen begeleidde deze bijzondere transporten, meestal samen met zijn collega Gerard van Dijk. Ter wille van de variatie werd vanuit Scheveningen om en om via de lijnen 8 en 9 gereden. Ook wegtransporten van HTM-trams door de firma E.J. van Dijk uit De Meern komen aan de orde. De presentator heeft altijd een speciale voorkeur gehad voor het werkplaatsgebeuren, zodat hij een regelmatige bezoeker was van de werkplaats aan de Lijsterbesstraat. Ten slotte zullen niet-alledaagse opnamen

worden belicht, zoals een spectaculaire ontsporing op de Rijswijkseweg ter hoogte van de Hofwijkstraat en nachtelijke proefritten op lijn 6 in Mariahoeve van Amsterdams en Rotterdams trammaterieel.

3 april Sjoerd Bekhof De Pyreneeën van west naar oost

De grens tussen Frankrijk en Spanje wordt gevormd door de Pyreneeën. Het gebied aan weerszijden daarvan is dun bevolkt en de mogelijkheden om door het gebergte de grens over te steken zijn beperkt. Momenteel zijn er drie spoorgrenzen in gebruik. In het westen tussen Hendaye (F) en Irun, waar treinen op drie spoorwijdten de grens passeren. Smalspoor met elk halfuur de regionale Uskotreinen, normaalspoor voor de goederentreinen en de weinige reizigerstreinen. Het breedspoor uit Spanje eindigt in Hendaye. Voor grensoverschrijdend reizigersvervoer gold lange tijd dat 'men elkaar over de grens brengt'. De TGV en de slaaptreinen uit Parijs eindigden in Irun. De Intercity uit Madrid en de nachttrein uit Lissabon eindigden in Hendaye. Door de verder oostwaarts in gebruik genomen HSL zijn doorgaande reizigerstreinen over de oude grensovergangen vervallen. (Goederen)treinen kunnen tussen Hendaye en Irun over drieënig spoor in beide richtingen de grens passeren.

Van de Franse lijn Dax – Toulouse takte in Pau een lijn naar de Spaanse stad Huesca via het grensstation Canfranc af. Lang reden de treinen niet verder dan Oloron Ste Marie. Tot veler verbazing is in 2016 de spoorlijn tot Bedus weer in gebruik genomen. Het vervolg richting Spanje is sinds 1970 in verval. In Canfranc komt een paar keer per dag een dieseltrein uit Huesca. Het 'Franse' gedeelte is geheel verkommerd.

In het ministaatje Andorra ontbreekt elk spoor van spoor. De naam van het station 'Andorre l'Hospitalet' aan de hoofdlijn van Toulouse naar La Tour de Carol doet vermoeden dat er een lijn naar Andorra zou hebben gelopen. Echter de Pyreneeën gaven zich niet gewonnen.

In La Tour de Carol begint de 'Train jaune', de gele SNCF smalspoorlijn naar Villefranche. Deze toeristische lijn loopt door de noordelijke Pyreneeën; het beroemde hangviaduct slaan we natuurlijk niet over. De gele smalspoortrein rijdt dicht langs de grens maar blijft op Frans grondgebied. In La Tour eindigen de nachttrein uit Parijs (normaalspoor) en de lokale trein uit Barcelona (breedspoor). De nieuwe HSL-verbinding van Barcelona naar Perpignan heeft het doorgaande reizigersvervoer overgenomen.

De meest oostelijk gelegen grensovergang verbindt Frankrijk met Spanje via de stations Cerbère en Port Bou. Hier zien we twee Talgotreinen de overgang van normaal- op breedspoor passeren. Intussen is dit geschiedenis.

1 mei Aad de Meij Drieluik: Spoorwegmuseum – Berlijn – Moselstrecke

1) Sinds 2016 staat de elektrische NS-locomotief 1201 opgesteld in het Spoorwegmuseum te Utrecht. De loc is door "Werkgroep Loc 1501" zoveel mogelijk in de turkooizen opleveringsstaat teruggebracht. U beleeft de cascorevisie mee van begin tot het eind en wordt u bijgepraat over het terugvinden van de juiste kleur turkoois. Verder het optreden in 2011 in Amersfoort bij het jubileumfeest van 80 jaar NVBS en 60 jaar locserie 1200.

2) In 1967 stond de laatste tramlijn in West Berlijn op het punt opgeheven te worden. Wij kijken kort voor de opheffing naar de teloorgang van lijn 55. Verder bezoeken we het oostelijke stadsdeel van Berlijn en Potsdam in 1993 en proeven de sfeer van de Grossraumwagens, Reko- en Tatratrams.

3) We volgen de Moselstrecke door de jaren heen van Trier tot Koblenz. Eind jaren '60 domineerde nog de stoomtractie. Speciale aandacht voor de metamorfose van de ruim 4 km lange Kaiser Wilhelmtunnel.

4 september Meeneem avond

Wat hebben we gezien en wat willen we aan onze clubgenoten laten zien.

Eigen foto's, films of verhalen uit de spoorervaringen van onze eigen afdeling. De vakantie is voorbij en er zullen vele spoorzaken op gevoelige plaat zijn vastgelegd. De exotische tramervaringen of de kleine maar bijzondere spoorzaken uit eigen land, alles kan aan de orde komen dus zal het een avond vol verrassingen worden. In ieder geval zullen we een blik werpen op Finland en Israël. We hopen op een gevarieerde en interessante avond.

2 oktober John Krijgsman Berliner Metamorphosen (deel 2)

Vanavond het tweede deel van het overzicht van de grote veranderingen die zich overal in Berlijn hebben voltrokken door de deling van de stad ten gevolge van de Koude Oorlog en het weer samensmelten van de stad na de val van De Muur in 1989.

John Krijgsman bezocht Berlijn en omstreken sinds 1973 meer dan honderd keer en maakte er zo'n 12.000 dia's en digitale opnamen van de stad en het railvervoer. Door de jaren heen ging hij vaak terug naar dezelfde plekken om daar keer op keer de veranderingen vast te leggen.

Aan de hand van deze foto's met bijpassende verhalen maken we een tijdreis van meer dan veertig jaar door en rond Berlijn, langs en over De Muur, met (stoom)trein, tram, U-Bahn en S-Bahn.

6 november Ambrosius Baanders

In Europa kwamen in de jaren 80 van de 20e eeuw de eerste hogesnelheidslijnen tot ontwikkeling. Na de start van de lijn Parijs – Lyon ging de ontwikkeling in een hoog tempo door. Op dit moment verbindt een uitgebreid netwerk van HS-Lijnen alle delen van Frankrijk met Parijs. Onderling zijn er snelle verbindingen tussen de regio's die de vroegere tijdrovende overstappen in Parijs overbodig maken.

4 december Wilmet van Dijk nauwkeurige dienstregelingen

Eerst een 10 minuten dienstregeling, nu plannen in tienden van minuten.

Vanaf december 2019 gaan NS en ProRail, na een aantal jaren van voorbereiding, de dienstregeling plannen in tienden van minuten in plaats van in hele minuten. Wilmet van Dijk en een collega, van de afdeling Innovatie bij NS, die met anderen en ProRail hierbij betrokken waren, leggen de grote lijnen en de details hiervan uit.

Zal dit leiden tot de gewenste capaciteitsvergroting van het spoorwegnet, wat merken de reizigers ervan en wat betekent het voor de machinisten en conducteurs, hoe ziet het spoorboekje er straks uit, zijn er ook nadelen aan deze planning verbonden?

De bijeenkomsten vinden elke eerste woensdag van de maand plaats in het ontspanningsgebouw "De Uithoek" (tel.: 06 2453 1565, alleen voor noodgevallen).

Het gebouw bevindt zich in de noordwestelijke hoek van het emplacement Arnhem Berg. Een wandeling vanaf Arnhem Centraal neemt een kwartier tot twintig minuten in beslag. Het gebouw is ook te bereiken met buslijn 10. De instaphalte bevindt zich aan de overzijde van de straat bij stationsuitgang Sonsbeekzijde. Uitstappen bij halte Tormetilstraat.

Terug: lopen, of via Breng Flex (telefonisch reserveren: 088 – 6000 965).

Het adres van "De Uithoek" voor navigatiesystemen luidt "Arnhem - Noordelijke Parallelweg 150". Als dat adres niet wordt geaccepteerd door uw navigatiesysteem probeer dan "Noordelijke Parallelweg 128". Tegenover dat adres ligt de inrit naar "De Uithoek".

De presentaties beginnen stipt om 19.45 u. en eindigen rond 22.15 u.

De zaal is geopend om 19.00 u. De toegangsprijs bedraagt € 2,50 voor leden en niet-leden van de NVBS.

Introducés zijn altijd van harte welkom.

**De afdeling Oost is te gast op een niet-openbaar ProRail-terrein.
Het emplacement is niet toegankelijk om te fotograferen of te bezichtigen.**

Bestuur NVBS Afdeling Oost, e-mail: oost@nvbs.com

Voorzitter: Wim Elbers, Alkemadeplantsoen 6,6843 DT Arnhem. Tel.: 06-83163608 Email: w.m.elbers@simpc.nl

Secretaris: Klaas Wielinga, Gruttostraat 4, 6883 CN Velp. Tel.: 06-53472856 Email: secr.nvbs.oost@gmail.com

Penningmeester: Gerrit Wijers, Tuinlaan 57, 6681 EW Bommel. Tel.: 0481-462593 Email: g-wijers@kpnmail.nl